ANY III - NÚM. 130 DIA 20 D'OCTUBRE DE 1923

CATALVNYA SOCIAL

APARTAT 273 REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5 - BARCELONA TELEFON 1114

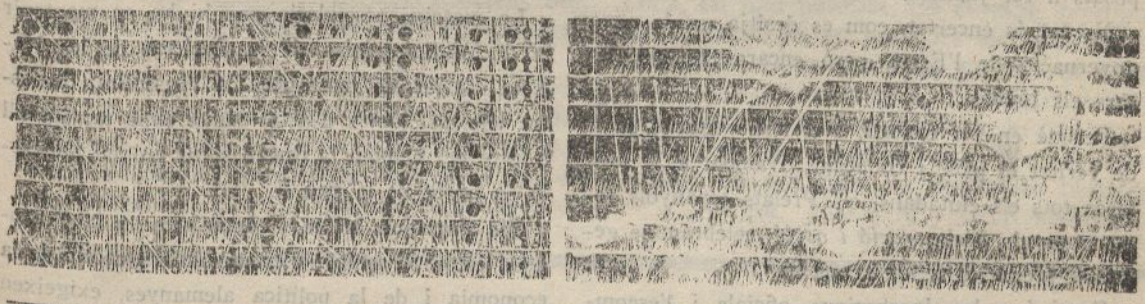

Aquest número ha sigut revisat per la censura

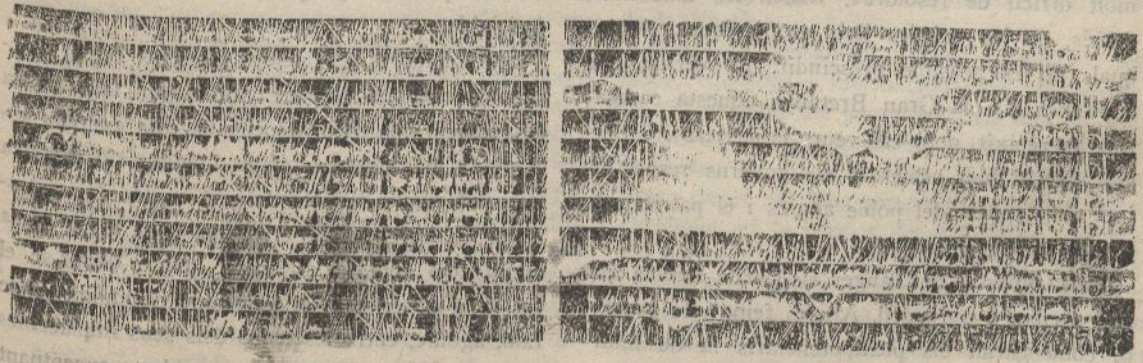

15 cèntims

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

El R. D. sobre incompatibilitats ha estat molt ben rebut per l'opinió. Una de les causes més prolífiques de la immoralitat política rau en que poguessin ocupar alts càrrecs en les grans entitats financieres i en les empreses comercials i de tota mena que exploten serveis de l'Estat, els governants i els capitostos dels partits polítics.

Aquest abús contra el qual clamaren endebades sempre els més honrats representants del poble, ha estat tallat de soca i arrel.

Ha estat rebut amb aplaudiments el càstig sever aplicat als prevaricadors i traficants de la justícia a Barcelona.

Tot això i la rapidesa amb que actuà la justícia militar àdhuc contra ells mateixos, donen a propis i estranys la sensació de que estan disposats a fer justícia.

No tot és encertat, com es desitja, en la nova governació de l'Estat, però encara són prematurs els judicis.

Perquè en tot encerti, i el nou regisme salvi de veritat el país, i cooperin vivament a la seva tasca tots els ciutadans, els Prelats espanyols recomanen als fidels *oració i acció*, celebrant-se generals pregàries a tot arreu.

Continúen les inspeccions oficials i l'escombrada d'embuscats i vividors del burocratisme.

La campanya d'abaratiment de les subsistències no dona els profits que s'esperaven perquè és un afer el dels agavelladors i intermediaris molt difícil de resoldre'l. Rauen les dificultats, demés, en les pròpies lleis econòmiques, de les quals no és possible prescindir. Es veritat que a França i a la Gran Bretanya aquesta campanya ha reeixit, però cal veure la saviesa i l'energia que hi han esmerçat els governs respectius i el seny polític del poble anglès i el patriotisme exemplar dels francesos.

En la qüestió de Tànger els perits sembla que han arribat a un acord. Ara és feina que prompte començaran els plenipotenciaris la de fixarlo protocolàriament i definitiva.

ESPANYA ENFORA

Tanmateix sembla que es veuen algunes clarianes en el tormentós horitzó de la política internacional.

El gest dels Estats Units declarant-se partidaris de una investigació formal de la capacitat econòmica d'Alemanya per a satisfer ço que deu als aliats, ha posat a tots ells en camí d'arranjar les enormes i gravíssimes dificultats que'ls mantenen en peu de guerra moral i fins militarment alguns d'ells.

La dictadura obtinguda legalment per Stresemann facilita aquesta formidable tasca plena de perills.

Els prohoms francesos encara criden i mantenen a altes tensions l'esperit nacional, però tot fa creure que això és valor entés... Europa no pot seguir més amb els polvorins oberts.

La mateixa tossuderia que hi ha en mantenir la ficció diplomàtica de la Societat de les Nacions, ferida de mort per En Mussolini, demostra que els homes d'Estat volen tenir un aparell o altre per a quan la ocasió sigui propici aplicarlo en profit de la pau.

Els alarmants triomfs comunistes en la Turingia i en la Sexonia, i l'estat ruïnós i caòtic de la economia i de la política alemanyes, exigeixen imperativament l'endegament ràpid, raonable i definitiu de l'afer de les reparacions i dels altres que ell comporta. El Tractat de Versalles, que no pot dir-se pas tractat de pau, serà acomodat a les realitats presents, ja que no és fàcil a la equitat desitjable...

Les colpidores revelacions fetes pel Prelat americà Monsenyor Rücker Sotomayor, que acaba de recórrer l'Alemanya ocupada pels exèrcits estrangers, ha alçat un clam d'indignació. Sembla impossible que després de vint segles de cristianisme, i entre pobles cristians, i en el si d'una civilització com la d'Europa, pugui donar-se el cas d'un poble com el germànic decandint-se de fam, agònic, entre les mans dels seus implacables enemics i amb l'oblid més complert, exceptuant la Santa Seu, de la resta de la humanitat.

EL PATRIOTISME

El veritable cristià, és a dir, l'imitador del Crist, el deixeble de la Veritat, de la Justícia i de l'Amor divinal, en tant com ho permet la limitació i la debilitat de la naturalesa, ha d'ésser abans que tot l'home religiós, l'home moral; l'home honrat per excel·lència, l'home veritable, l'home just, l'home cast l'home caritatiu, en una paraula, l'home perfecte, el veritable caràcter. . .

No n'hi ha prou per a ésser bon cristià amb no robar ni matar, amb complir exteriorment algunes pràctiques religioses, ni amb arreconar la religió al fur de la consciència.

El veritable deixeble de Jesucrist accepta i practica la seva llei tota entera, en el fur intern i en el fur extern. Pel veritable cristià no hi ha cap deure que negui o exclogui un altre deure, que sia ben deslligat i independent dels altres. Puix entre tots els deures i entre totes les virtuts hi ha una certa conexió, de manera que l'home que posseís perfectíssimament una virtut, ja podríem ben dir que no la posseeix sola, sinó acompanyada d'altres virtuts.

Hi ha individus i agrupacions que creuen que el patriotisme és un deure apart i independent dels altres, per exemple dels deures de justícia que tenim amb Déu, és a dir, de la Religió. Ja hem dit que no n'hi havia de deures independents i exclusius. Per consegüent, tampoc ho pot ésser el patriotisme.

Els catòlics creiem que el veritable patriotisme no és una manifestació del sentimentalisme d'una raça o d'un partit, sinó un deure moral qual repetida actuació constitueix una virtut, una forma de la caritat: la caritat de Pàtria.

Als catòlics se'ns ha ensenyat amb la doctrina de la fe i de la raó i amb els exemples de la història, que tot home que sia un veritable cristià, un cristià efectiu, és en sa vida privada i pública un veritable patriota, per la raó que hem aduit, de què el veritable cristià és l'home complidor de tots els deures morals, fins dels que pertanyen al mateix ordre de la naturalesa.

I veu's aquí també perquè tot bon cristià és en les diferentes relacions de la vida, un bon fill, un bon espòs, un bon pare de famílies, un bon treballador o un bon patró dels obrers; un bon administrador de la cosa pública, en una paraula, un ciutadà exemplar. De manera que en totes les agrupacions polítiques i socials que es proposen fins honestos i aixequen el crit de PATRIA com un dels lemes de la seva bandera, lo que urgeix abans que tot és que hi hagin bons cristians, perquè no manquin els veritables patriotes.

DR. JOSEP M.ª BARANERA.

El Dr. Emili Frers, ha mort

El "Museo Social Argentino" acaba de sofrir un cop cruel en la mort del seu president i orientador, Don Emili Frers. I la pèrdua d'aquest home de bé i mestre, és per a la Nació Argentina, la pèrdua d'un organitzador estudiós i d'un gran demòcrata, que sapigué captar-se el respecte i estimació del poble, servint-lo lleialment, no amb promeses, sinó amb realitats. "*Acta non verba*".

Nat a la ciutat de Buenos Aires, el 9 de Novembre de 1854, es doctorà en jurisprudència en la Universitat de la pròpia capital, l'any 1879, essent elegit en 1887 President del Consell Municipal de San Pedro, Vice-President de la Unió Cívica de la Província de Buenos Aires en 1891 prompte el seu seny ordenador el portaren al càrrec de Director General de Terres i colònies de la Nació en 1893, càrrec que renuncià, un mes després d'ésser elegit, per disconformitat amb la política del Govern. Ostentà en 1894 la investidura de Senador electe en la província de Buenos Aires, que renuncià per acceptar el lloc de Ministre d'Obres Públiques de la mateixa. En 1897 fou un dels Acadèmics fundadors de la Facultat de Dret en la Universitat Provincial de La Plata; en 1898 fou elegit Primer Ministre d'Agricultura de la Nació.

Home de pensament i acció, publicista, legislador, educador i internacionalista, visqué en la tasca silenciosa del pensament, els ulls fits en els problemes financiers, socials i internacionals. En el Museu Social Argentí, la desaparició d'Emili Frers deixa un fons pregon. La pèrdua del seu President, es la pèrdua del Fundador i del Pare. En el camp social, tots els que ens dediquem a l'estudi dels complexes problemes candents en tota la terra, estem de dol, per la mort d'un germà qualificat d'aquesta gran confraria de la humanitat. CATALUNYA SOCIAL, tramet el seu condol a la Institució "Museu Social Argentí" i encomana als seus lectors l'ànima del finat.

COMENTARIS

L'actitud dels homes materialitzats

La cridòria de la pleb...

No sentiu les veus eixordadores de la pleb? Crida i gesticula i fent grans riallades baveja a aquells que amb la intelligència i el treball han pogut enlairar-se. Les aigües eren quietes i el llot jeia damunt del fang llefiscós. Però heu's aquí que les passions han remogut les aigües i el llot les ha enterbolides. Aquell homenet inconegut que vivia en les tenebres de l'oblid, s'ha llençat al carrer fent refulgir l'arma feridora del blasme i de la injúria.

La pleb no pot volar enllà de les impureses de la vida perquè no té ales i per això s'arrossega deixant enrera un rastre de vileses i d'infàmies. Oh! la pleb! No l'heu sentida rugir com una fera famolenca els dies de revolta, quan surten enfora les males passions dels homes?

La pleb es la que cridava davant de Pilat: Volem que mori! Volem que sia crucificat! Quin mal us ha fet, exclamava Pilat. Volem que mori, repetia la pleb udolant com una fera mal ferida. Aquesta és la història de sempre. La pleb crida: que mori, però no pregunteu pas que us diguin el motiu, perquè us diran novament: volem que mori.

No demaneu raonaments a la pleb. La passió agita el seu pit i fa escumejar els seus llavis.

La difamació

Quan la pleb acusa xipolleja en mig del llot i els seus esquitxos arriben fins a les persones més honorables.

Tu tens diners? diuen furiosament. Doncs, has robat. Els càrrecs públics que exercies, et servien per enriquir-te. Ets un lladre! Volem que moris! No hi ha cap home que s'hagi sacrificat pel poble. Ningú treballa de franc. I la pleb després d'haver difamat fa una gran riallada que fereix els aires com una insolència. Moltes vegades no es pot difamar perquè es tracta d'un home molt honorable, però per aconseguir-ho s'inventen coses absurdes i es conten a cau d'orella fent constar que es diu *i que* s'assegura

Ah! mala gent! Quina corrupció més gran porteu a dintre, que les vostres paraules fereixen com el tall d'una espasa.

No la capiu la trascendència de la calúmnia? No us adoneu que llenceu al llot l'honor i el prestigi d'una persona honorable! No sentiu una cremor en els llavis quan injurieu el germà que no us ha fet cap mal!

Calumnieu! Calumnieu, homes corromputs que mai heu portat dintre la flama d'un ideal noble!

La calúmnia obre les seves negres ales, com un ocell de mal averany, i vola damunt de la ciutat amb els unglots punxants com el cim d'una llança.

El concepte que te la pleb dels homes públics

Un home públic, segons l'ideari de la pleb, és un negociant. Naturalment que hi ha homes públics que han prevaricat, però creiem que es injust que es tingui en igual concepte a tots els homes en general. Però és que coneixeu algun poble que pugui prescindir dels homes públics? No sabeu que la política és l'art de governar? Bandegem tots aquells de moralitat dubtosa, i estimulem els homes honrats que posen les seves energies i el seu talent al servei de la pàtria.

Són molts els que creuen que els regidors poden obrir la caixa municipal i emportar-se'n els diners que vulguin. Es ben sensible que es tingui aquest concepte de l'administració dels bens comunals. L'Ajuntament és un organisme eminentment popular i no obstant tots hem contribuit a desprestigiar-lo. Es just i natural que siguin combatuts els regidors que fan o han fet negocis immorals, però no és lògic que es desprestigii la corporació. Els regidors són els representants del poble i, per tant, culpa nostra és si algun d'ells no sap exercir dignament el seu càrrec, car nosaltres li havem donat la nostra representació.

Trobem també exagerats els insults grollers adreçats als funcionaris. Es cert que alguns per favoritisme obtingueren un càrrec

i no presten servei, però cal tenir en compte que hi ha funcionaris, la gran majoria, que es guanyen la vida honradament. Es que voleu que les oficines funcionin automàticament? Si el funcionari és una necessitat, per què hem de desprestigiar-lo, com si fos un paràsit que viu del pressupost? Es altament ridícul i sobretot injust que es digui que tots els funcionaris són enemics del treball.

Volem administració

A tot arreu sentim el mateix clam: volem administració. I sabeu que vol dir administració per a molta gent? No pagar arbitris ni impostos. L'Ajuntament ideal seria aquell que abolís tots els arbitris. Ells volen que l'Estat faci carreteres, que sostingui escoles, que tingui ben organitzats tots els serveis públics i en canvi els sap greu pagar contribucions. Desitjarien que l'Ajuntament realitzés millores urbanes i que posés la ciutat a l'altura de les millors del món, però sense pugar cap arbitri.

Potser algun d'aquests senyors que demana que es faci bona administració i que dubta de la honorabilitat de tots els homes públics, si féssim una inspecció, trobaríem que no té les balances ben afinades, o que adultera els articles o que els amaga al fons del magatzem quan les autoritats ordenen que es venguin a preus més reduits.

Són molts els que creuen que amb un programa administratiu ja n'hi ha prou per a regir una gran ciutat. Per aquests senyors la cultura i l'esperit no tenen cap importància. Es creuen que un organisme públic es una casa de comerç i una ciutat un seguit de cases arrenglerades amb un arbre davant de cada porta.

El materialisme de la nostra gent

Per a molta gent no hi ha res tan important com l'abaratiment de les subsistències.

Fem administració i deixem de banda tots els ideals. Nosaltres tenim una bandera flamejant, i no la replegarem mai. Enarborant aquesta bandera defensarem sempre l'espiritualitat cristiana. Per damunt de tot hi posem l'esperit. L'home no viu únicament de pa. En mig d'aquest materialisme embrutidor i de la cridòria de la gent que no es capté sinó de satisfer les necessitats de la vida i oblida que porta a dintre una ànima immortal, nosaltres mantenim íntegres els nostres principis cristians i la nostra espiritualitat. No és bon catòlic l'home que no té ideals.

En aquests moments de gran trascendència, demanem al poble que posi en totes les coses una mica d'esperit. Que no es deixi portar per les males passions i que treballi generosament per la grandesa de la pàtria.

No sigueu egoístes. Un poble material no serà mai un gran poble. L'esperit ens farà grans i ens farà forts.

El que volen els militars

Els Governs ens portaven a la decadència i a la ruïna. Els sindicalistes revolucionaris s'havien convertit en senyors absoluts de la nostra ciutat. Es cometien crims impunement i cada dia s'anava corrompent l'administració de justícia. Els cacics estenien arreu d'Espanya els seus tentacles, i no deixaven desenrotllar normalment la vida dels pobles. Els militars amb la seva força han fet anar en orris tota l'organització de la política que ens portava a la decadència. Però no us feu illusions, senyors administratius: no sereu vosaltres els cridats a governar. Els militars volen gent honrada, però volen també gent capacitada. No n'hi ha prou amb ésser bó, cal tenir preparació i capacitat.

La regeneració d'Espanya la faran els militars amb unió de les persones intel·ligents i patriòtiques que vulguin acabar d'una vegada amb la corrupció dels abusos polítics.

Es endebades, doncs, senyors anònims que bavegeu tots els homes que han exercit càrrecs públics per tal d'ocupar vosaltres els seus llocs, car en aquest món a la curta o la llarga sempre triomfa l'esperit i la intel·ligència.

J. C. I S.

JOVENTUT SOCIAL

La Secció de Propaganda i Acció d'aquesta Joventut, està aplegant propagandistes especialitzats en les diverses matèries socials, comptant ja amb gran nombre d'inscrits. Els Reverends Rectors, Associacions Catòliques i Centres Culturals, que vulguin organitzar conferències, mitings, i tota mena d'actes públics de propaganda, poden adreçar-se a la dita Secció, especificant el caràcter dels actes que s'han de celebrar, assumptes que haurien de tractar-se, els oradors que són necessaris, etc., etc.

Oficines: Baix de St. Pere, I, 3, 5 (Casal d'Acció Popular)

Els interessos dels amos i els dels rabassers

L'error del Sindicalisme, que els interessos de l'amo i el treballador es repugnen com contraposats, enlloc apareix amb més frapant evidència que en la relació dels del propietari i rabasser. Quina lluita hi ha entre els interessos de l'un i de l'altre? On és la llei que fa augmentar els de l'un per minvar els de l'altre?

Els interessos de l'amo i del rabasser no es repugnen, no es poden repugnar, perquè són els mateixos. Ni sisquera comporten l'ambigüitat, per dir-ho així, dels d'un industrial i el seu obrer, que aquest cobra amb diner contant i sonant i l'altre amb la manufactura o producte industrial que després liquidarà també en diner contant i sónant. Això tanmateix al capdavall és igual, però no ofereix a la visió realista positivista de l'obrer una mateixa forma sensible. S'opera una nova combinació que fa que l'obrer ignori quanta i quina suma de diner líquid dels productes que ha elaborat ell entra o en pertoca per la caixa de l'amo. La mateixa organització queràrquica de l'indústria exigeix el secret dels comptes, dels guanys i de les pèrdues. La complicitat de factors que entren en la producció industrial, torna igualment difícil el saber el que guanya l'amo, com tanmateix el que hi pot perdre. I l'obrer industrial candi o ambiciós pot empassar-se l'error que els interessos d'ell i els de l'amo se repugnen.

El contracte de rabassa i aparceria, però, és una forma d'empresa essencialment democràtica. Mutuament se saben les despeses i els guanys o pèrdues. Fàcil és de calcular el capital terrà; hom no ignora fins el que val cada cep en plena producció o en producció incipient i decadent, i fins i tot el que l'amo paga a l'Estat de contribució. Els productes són els mateixos, materialment els mateixos per al propietari i parcer: raïms d'una mateixa vinya. Com poden repugnar-se i contradir-se entre sí?

Assentada i aplicada amb justícia la norma de distribució o repartició dels fruits, és impossible. Quina és la regla justa de repartició? Tant fàcil fos de trobar la justícia del sou d'un treballador industrial! Per a nosaltres és la següent: que el propietari i el rabasser o parcer han de participar dels fruits o guanys amb la mateixa proporció amb que contribueixen a les despeses d'explotació i producció del vi. Aplicada aquesta regla, quan s'augmenten els guanys d'un, s'augmenten matemàticament els de l'altre: quant hi ha pèrdues, perden les dues parts amb la mateixa proporció.

L'error, però, tal vegada vingui d'un altre cantó. El pagès és un home que en general no compta. I els propietaris potser que comptin massa. El pagès recorda els jornals emprats en l'explotació d'una vinya: els recorda vagament; el propietari potser és un subjecte que porta llibre de comptabilitat i tot. Compta el propietari l'interès del capital terra: l'interès del capital cep, si són plantats d'ell: l'amortització d'aquest capital en vint-i-cinc anys: elaboració del vi i subsegüents trasbalçades: interès i amortització del capital vinarí. Tot són això despeses que han de reingressar en caixa pels ingressos provinguts de la vinya. El pagès, però, no ho acostuma a veure-les i a sospesar-les massa totes aquestes despeses de l'amo. En canvi tal vegada ponderi amb escreix de jornals i les seves suades dignes tanmateix d'una justíssima remuneració. I al comptar i calcular així és quant li sembla que les parts de fruit que entrega a l'amo, a la collita, els hi robi, o li reca com si les hi robés. Evidentment no tenint en compte totes aquelles despeses que hem esmentat de l'amo més amunt, i alguna altra encara, allò constituiria un robatori amb totes les de la llei.

I aquí trobem en l'ànima del parcer una altre error sindicalita: el valorar exclusivament en la producció el treball material. La negació de tota efectivitat al capital, al capital de l'amo, però. I això sí que és una ilussió i una contradicció. Si el parcer vol rescabalar-se, oi més de les seves suades, de les despeses de sofre, sulfat, adob i altres, perquè negar aquest mateix dret a l'amo?

Per això quant es diu i es propala en campanyes que una de les raons de la depreciació del vi per l'encariment de la producció és la de pagar parts, és un error, o bé un argument d'una tremenda mala fé. Si el parcer no pagués parts, sinó diner com un arrendament, hauria d'acumular sobre la producció del seu vi, el cànon de l'arrendament o del cens i les sobredespeses de més sulfat, adob i altres, més jornals de vinificació i més capital d'estives i dipòsits. I la carga de vi reixiria proporcionalment igual de cost.

Nosaltres parlem ara del contracte de rabassa o aparceria en si, no englobant-hi naturalment els casos isolats de contractes injustos, que de segur n'hi déuen haver. Però si s'aplica a l'estatuir-los, la norma de participar en els beneficis amb la mateixa proporció amb que es contribueix a les despeses és un contracte just i democràtic. A l'aplicar-lo, posi's cada ú la mà al pit i faci exàmen de conciència.

ANGEL GRAU

Els estralls de la immoralitat

(Acabament)

Un mestre d'iniquitat, doctorat en la càtedra de la rebeldia, des d'una novella que encisa la fantasia amb les gales de l'estil, amagant el verí amb enlluernadora copa, destilla en la seva intel·ligència el corrossiu que destrueix ràpidament tota la contextura de l'edifici moral: el dubte. La befa irònica i els sarcasmes de la impietat, calvalcant en el corcer del sofisme i la calúmnia, escupen el seu verí sobre tot lo més sagrat i respectable. Blasfèmies grolleres i frases assessines es claven com sagetes en el seu cor, esmicolant la seva fe, ja esmortuïda. Paraules d'una irreverència vilíssima que ressonen amb l'estrèpit d'un tro en la seva mentalitat buida, fent trontollar tot l'edifici mal segú de les seves conviccions. Visions que evoca la fecunda imaginació, resplandeixen com focs d'artifici cegant en la seva tèrbola intel·ligència els resplendors de la Veritat. Dogmes, tradició, llei moral, Déu; res no queda en peu; tot és trepitjat, trossejat, arrasat per aquest huracà que desencadena la follia de l'orgull, repetint el crit de guerra de l'etern Rebel: *Non serviam!*

Des de les taules d'un escenari se li predica que la virtut és una hipocresia i la bondat la careta de l'egoïsme. Se li fa l'apologia de l'amor lliure i de l'adulteri; i es poetisa l'assassinat i el suïcidi. Se li ensenya a menysprear l'autoritat, a trepitjar els principis fonamentals de l'ordre social, i se li diu que el bé i el mal són conceptes convencionals i variables, que cada u es pot modificar segons les seves conveniències.

L'espectacle del cine li resumeix tota la febrositat d'emocions fortes, de sensualitat refinada, per fer vibrar la sensibleria fins al paroxisme; fins a l'esgotament. Darrerament torrentades de llum amb aristocràtica opulència sobre les escenes enlluernadores on el luxe, l'art i la riquesa es reuneixen per mostrar victoriosa i fascinadora la divinitat de la carn, l'ubriaga amb un apoteosi de materialisme, on les idees d'honradés, de virtut queden amagades en aquell occeà sens fons de brillantors falses que parlen als sentits; que el lliguen fortament a la terra. El cine, li desperta un terrabastall de folles ambicions; parla com la fada d'un país de somni amb un llenguatge seductor, meravellós, que li exalta la fantasia, li fa avorrible la vida monòtona del treball, li produeix la nostàlgia d'aventures, la febra d'emocions inconegudes que es succeeixen amb la rapidés del vèrtix; l'enprendora amb l'espectacle del luxe, i l'obsessió de l'or, de la riquesa, com a suprem ideal per a conseguir aquella daurada felicitat, esclata folla en el seu cor, que anhela rabejar-se en les fonts del plaer i l'opulència; flairar totes les flors ubriagadores de la voluptuositat.

Per la mateixa pantalla desfilen els grans criminals, els grans arribistes de la fortuna, els primats de l'astúcia, coronats amb èxits inconfessables, que li ensenyen tots els procediments de consumar amb impunitat un delicte, o desfer-se d'un obstacle que destorba; no importa que sigui trepitjant les lleis eternes de la moral, que dintre la ideologia moderna, i en aquella escola de delinqüència ha estat subtituïda per aquesta altra llei, que cada dia obté una consagració més definitiva: la Força.

Quines idees, quines aspiracions ha d'alenar demà aqueixa joventut a qui s'ofereix com ideal de vida, com "desideràtum" de felicitat humana exprémer en els seus tentacles, fins a trossejar-la, la copa del plaer? Com han de tenir energies per a conquerir l'èxit, per entrra animosos en el combat de l'existéncia, de dia en dia més renyit i difícil, els que han gastat les seves energies en vergonyoses derrotes? Com han de perseverar i tenir força de voluntat els que han après a rendir-se sense resistència a les embastides de la passió? Voleu parlar d'esperitualitat, de llei moral, de virtut, a qui s'ha ensenyat a fugir de la tirania de tot fre, a qui la fe s'ha esvaït en l'ombra tenebrosa del dupte, i els sentiments més delicats han sofert l'ensopiment de l'escepticisme, l'anestèsia de la indiferència?

Heu's aquí els afanys d'un institut, els sacrificis dels pares, inutilitzats estèrils, perquè en l'època de la floració de la bona llavor sembrada en la intel·ligència i en el cor del seu fill, una xafagada d'impietat, de sensualitat, de materialisme embrutidor, ha ofegat aquella planta de l'educació, que necessitava ésser regada perquè pogués créixer amb ufana i donar fruit esponerós.

Del problema que aquesta trista realitat planteja, en parlarem en altra ocasió.

JOSEP M.ª COMAS I ROCA

LLIBRE NOU

ANGOIXES SOCIALS

PER R. RUCABADO

Un volum de 200 pàgines :: Preu: pessetes 3'50

Pot demanar-se a aquesta Administració o be a l'Editorial Políglota, Petritxol, 8, Barcelona

Esguardant el món

HONGRIA

Intercanvi escolar

L'Associació d'estudiants hongaresos ha constituït un comitè encarregat de preparar el canvi d'estudiants hongaresos i francesos.

Aquest comitè, que ha estat collocat sota els auspicis de l'antic ministre senyor Pekar, es posarà de seguida en relació amb l'Associació general dels estudiants de París.

FRANÇA

La zona franca a Gex

Una nota del Quay d'Orsay refuta la nota del Govern suís relativa a les zones franques i explica que les mesures que s'han adoptat tendeixen únicament a permetre a les poblacions interessades esperar sense sofrir perjudicis el resultat de les negociacions que França vol prosseguir fins arribar a un complet acord.

ALEMANYA

Detalls de la situació

Sembla que els ferroviaris alemanys han rebut ordre de continuar en la resistència passiva, i s'assegura que els hi ha estat tramès ja una nova bestreta dels seus sous.

Uns set mil obrers miners han adoptat, per unanimitat, una moció que tendeix a continuar treballant.

A Koechs i a Ckreuznach els sense feina saquejaren alguns magatzems de queviures.

Com sia que la policia alemanya es veia incapaç de restablir l'ordre hi hagué necessitat que intervinguessin les tropes franceses d'ocupació, les quals aconseguiren aviat deixar restablerta la normalitat.

Les oficines franceses d'ocupació han rebut del municipi i del Reichbank les quantitats que els hi corresponia pagar per despeses de les tropes franceses d'ocupació.

El Reichstag vota el projecte de llei concedint al Govern la plenitud de poders

El Reichstag ha aprovat el projecte de llei que concedeix plens poders al Govern, per 216 vots contra 24.

Els aldarulls s'estenen a Berlín. — Desordres a Moabit

Nombrosos obrers sense feina promogueren una manifestació contra la carestia de la vida, tractant de saquejar algunes botiques de queviures a la barriada de Moabit. Foren dispersats per la força pública.

Nombrosos automòbils, ocupats per la policia, recorren els carrers de Berlín en servei de vigilància.

Els minaires de Bochum acorden rependre el treball

El periòdic "Le Matin" dóna la notícia que els delegats dels set mil obrers que treballaven a la mina Koenig, situada als contorns de Bochum, han celebrat una reunió.

Han adoptat la decisió de rependre el treball en complet acord amb les autoritats aliades d'ocupació.

Els socialistes i comunistes de Weimar

Els socialistes i comunistes han celebrat una reunió per a tractar de la creació i constitució de nou Govern, arribant a un acord.

El pagament dels impostos en marcs or

El "Monitor de l'Imperi" publica el Decret pel qual queda modificada la forma de pagament dels impostos. Aquests seran calculats prenent per base el marc or, però es pagaran en marcs paper al canvi del dia en que s'efectuï el pagament.

Actitud irreductible del Govern francès

Des de Bruselles li telegrafien a "Le Temps" que es considera la nota verbal d'Alemanya relativa a la represa del treball al Ruhr com a tendent a iniciar negociacions, sense haver complert les condicions prèvies estimades com indispensables pels governs de París i Bruselles.

No hi ha lloc, per tant, a respondre més amplament a aquesta nota, ni a pendre en consideració les proposicions formulades en la reunió germano-belga.

La nota acaba dient que no es pot explicar, per tant, l'oportunitat de recòrrer en aquest assumpte al Tribunal permanent de Justícia internacional.

Els bons amics de CATALUNYA SOCIAL divulguen i propaguen el nostre setmanari i busquen subscriptors

Les habilitats de la prensa pornogràfica

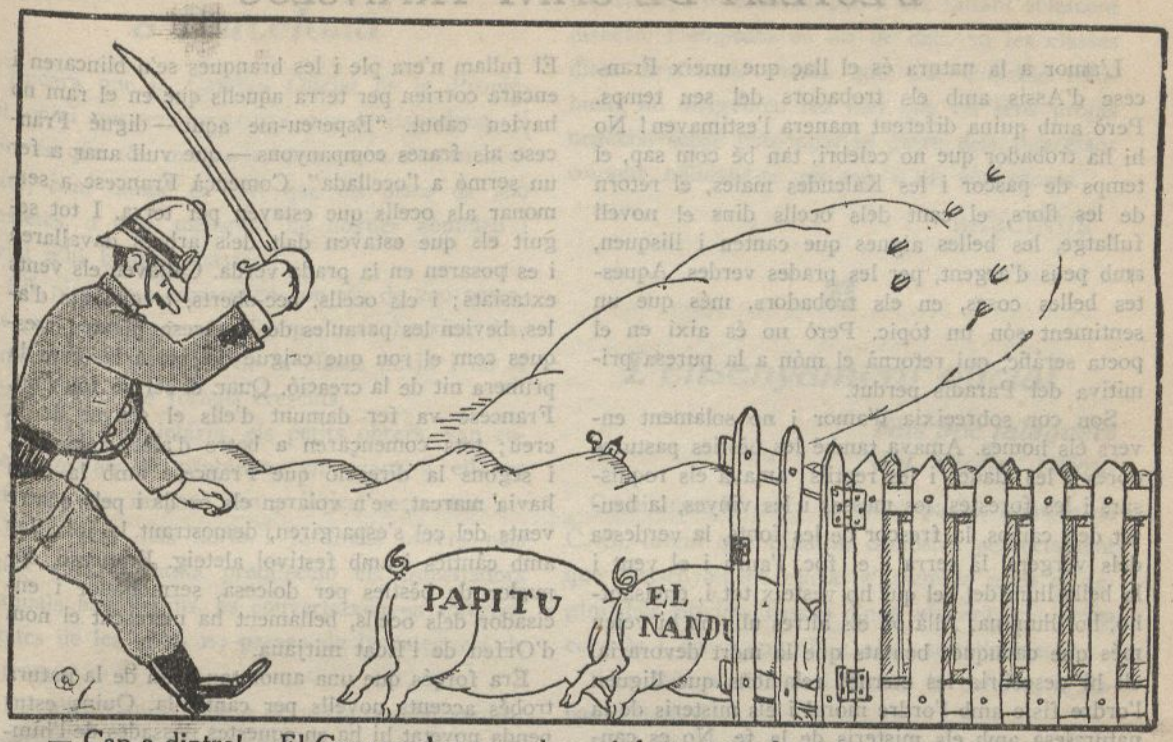

— Cap a dintre!... El Governador no vol que infecteu més la ciutat.

— Encara que us disfresseu, tothom sap que sou els mateixos. Que no veieu que malgrat us canvieu el nom se us veu l'orella!...

L'ESTELA DE SANT FRANCESC

L'amor a la natura és el llaç que uneix Francesc d'Assís amb els trobadors del seu temps. Però amb quina diferent manera l'estimaven! No hi ha trobador que no celebri, tan bé com sap, el temps de pascor i les Kalendes maies, el retorn de les flors, el cant dels ocells dins el novell fullatge, les belles aigues que canten i llisquen, amb peus d'argent, per les prades verdes. Aquestes belles coses, en els trobadors, més que un sentiment són un tòpic. Però no és així en el poeta seràfic, qui retornà el món a la puresa primitiva del Paradís perdut.

Son cor sobreeixia d'amor i no solament envers els homes. Amava també les bèsties pasturadores i les alades i les reptils; amava els roquissars i les forestes, les messes i les vinyes, la beutat dels camps, la frescor de les fonts, la verdesca dels vergers, la terra i el foc, l'aura i el vent i la bella llum del cel qui ho vesteix tot i, encisant-ho, ho illumina. Allà on els altres ulls no hi veien més que caduques beutats que la mort devoraria, ell hi descobria les eternes relacions que lliguen l'ordre físic amb l'ordre moral i els misteris de la naturalesa amb els misteris de la fe. No es cansava, no, d'admirar la gràcia fresca de les flors; i tot olorant-ne els perfums, pensava en la Flor mística que pujà de la soca antiga de Jessé. De vegades es passava hores lloant la indústria de les abelles; i ell, que estava mancat de tot, feia que sos frares, en venir l'hivern, els donessin mel i vi, perquè de fred no es morissen. A sos deixebles senyalava, per espill i model, la diligent i matinera alosa, la qual, del solc es llança a l'alta llum, amb les ales teses: petita creu, vehement i viva, ocell vibrant i impetuós, com el serafí, que no té més que ales i una feble veu penetrant, a la presència de Déu. I encara a sos deixebles assignava la castedat exemplar, solitària i sospirant de les tòrtores, que en lloc de cant tenen plant.

Quan el penitent d'Assís, tot xuclat de dejunis i de vigílies, abandonava sa cella angosta i vagava sota els olivars d'argent que emmantellen la suau Umbria, sembla que en aquesta amagrida figura on no hi havia quasi res de terrenal, les bestioles de Déu no hi veien sinó l'empremta divina. Les llebres perseguides cercaren a voltes seguretat en els plecs del seu hàbit. Famós per tot el món, immortalitzat de més a més pel geni pictòric de Giotto, és el bell sermó que, una vegada, anant de camí, d'Assís a Montefalco, predicà a tot un poble d'ocells. Ocells de tota manera i de tota color s'eren aplegats a una espessura d'arbres que hi havia a la bella vora del camí. El fullam n'era ple i les branques se'n blincaren i encara corrien per terra aquells que en el ram no havien cabut. "Espereu-me aquí — digué Francesc als frares companyons — que vull anar a fer un sermó a l'ocellada". Començà Francesc a sermonar als ocells que estaven per terra. I tot seguit els que estaven dalt dels arbres davallaren i es posaren en la prada verda. Callaven els vents extasiats; i els ocells, bec-oberts, tremolants d'ales, bevien les paraules de Francesc, pures i fresques com el rou que caigué del cel a la terra la primera nit de la creació. Quan el sermó fou finit, Francesc va fer damunt d'ells el senyal de la creu; tots començaren a batre d'ales, aplaudint, i segons la direcció que Francesc amb la creu havia marcat, se'n volaren els ocells i pels quatre vents del cel s'espargiren, demostrant la joia llur amb càntics i amb festívol aleteig. Francesc, domador de bèsties per dolcesa, sermonador i encisador dels ocells, bellament ha merescut el nom d'Orfeu de l'Edat mitjana.

Era forçós que una amor tan gran de la natura trobés accents novells per cantar-la. Quina estupenda novetat hi ha en aquestes passades de l'himne de les Creatures:

Alabat siau, Missenyor, per totes les vostres
[creatures,
singularment per micer el germà Sol
que ens dóna el jorn i la clariana
i és bell i radiant de resplendor.

Alabat siau Missenyor, per Sor Lluna i les
[Estrelles:
vós les formàreu en el cel, clares i belles.
Alabat siau, Missenyor, per Sor Aigua
que és útil i humil, i preciosa i casta.

Alabat siau, Missenyor, per germà Foc:
amb ell illumineu la nit;
i és bell i robust, i joiós i fort.

Alabat siau, Missenyor, per la germana Mare
[Terra
que ens manté i ens nodreix i infanta fruites
[vàries
i herbatge bell i flors colorides.

Aquest càntic és per primera volta citat per Bartomeu de Pisa, cent seixanta anys després de la mort de Francesc; però ningú mai n'ha negada l'autenticitat.

LLORENÇ RIBER.

El problema de l'habitació a Barcelona

Encara que la Cambra Oficial de la Propietat opini que es construeix poc a Barcelona, el cert és que són moltes les cases que s'estan acabant, com també és cert que els pisos de 200 pessetes, o més, mensuals de lloguer abunden i aviat n'hi hauran masses.

Els pisos que escassegen són els de 200 pessetes per avall, que són els que més haurien d'abundar. Són els pisos de la classe mitja i de la classe obrera de jornals crescuts.

La massa proletària, els petits obrers, van solucionant aquest problema, en quant a ells es refereix, per mitjans ben pràctics, certament.

Bona part dels horts i jardinets obrers pels quals mostren tanta predilecció els treballadors manuals barcelonins, es converteixen en *torretes*, moltes de les quals no passen de la categoria de barraques.

Els obrers més vius, o de mitjans relativament superiors, es compren terrenys als voltants de la ciutat o bé especula amb ells tornant-los a vendre per a beneficiar-los i fer-se amb recursos efectius, per tal d'arribar a petits capitalistes i construir-se una caseta ben confortable o bé de primer antuvi ja els converteixen en solars i els van edificant amb penes i dolors, fins poder ficar-hi els peus, que diuen ells.

És curiós saber els mitjans amb que conten per aqueixes, per a ells grans empreses. Compren per tongades. Capten o manlleven els materials. Esmercen en la construcció sos propis braços, ajudant-se uns i altres. Aprofiten totes les hores que ara tenen sobreres, perquè la jornada de vuit hores ho comporta. Molts d'ells i esmercen (mal pecat!) en aquesta feina bona part dels dies festius. Fins la muller i els petits ajuden per tal de conèixer aviat el plaer de viure en casa pròpia.

L'Ajuntament no se'n preocupa d'aquesta classe de construccions que van omplint la ciutat d'una mena de poblats esquifits i mal conjuminats, i creiem que ha arribat l'hora que s'en preocupi per moltes i poderoses raons: cíviques, morals, higièniques, estètiques...

Tot això vol dir que a Barcelona hi ha forces, i mitjans, i iniciatives, per a tot, faltant solament direcció i empenta en els de dalt, en les classes dites directores, encara que, per culpable inhibició, no dirigeixen res més que els seus propis negocis, sense preocupar-se gaire dels interessos comuns, oblidant-se que també els són propis.

BARCINUS

L'ensenyament oficial

Fets poc falaguers del règim caigut

Continuant la tasca del prop passat número de C. S., direm que Manjón demostrà perfectament que l'ensenyament oficial s'assembla amb el règim dels Soviets russos d'una manera que deixa corprès i convençut. Diu així, sintèticament:

Si a Rússia està socialitzada la cultura, a Espanya també.

Si a Rússia els nois són de l'Estat des de que neixen, a Espanya ho són des de que llegeixen.

Si a Rússia els pares han d'entregar els seus fills als Soviets per a que els "sovietitzin", a Espanya els han de lliurar als establiments oficials d'Ensenyança per a que els "oficialitzin."

Si a Rússia s'examina insidiosament als que volen entrar als establiments oficials a fer carrera a fi de que en siguin "dignes", a Espanya no falten procediments perquè solament puguin surar els racionalistes, els socialistes...

Si a Rússia s'han abolit els exàmens, a Espanya sols en realitat subsisteixen per als alumnes lluides, no oficials...

Si a Rússia s'ha suprimit tota disciplina en l'ensenyament oficial, a Espanya, de fet, també està suprimida.

Si a Rússia l'ensenyament és un caos, a Espanya és més caòtica que allà.

Si a Rússia els professors es prenen 250 dies de vacacions a l'any, a Espanya passa gairebé el mateix. (Hi ha professors que no s'acosten mai a classe. La deixen confiada a els suplents o auxiliars.)

Si a Rússia no hi ha llibres sinó *mestres* que

promulguen la veritat científica oficial (!!!), a Espanya *"cada maestrillo tiene su librillo"* que costa un ull de la cara, o han de copsar les lliçons dels llavis dels professor, o bé en apunts cars i dolents.

Si a Rússia regna a les classes la democràcia i els alumnes fumen, canten, jeuen, riuen, etc., a Espanya és va ràpidament per aquests camins, mercès a la desídia i feblesa dels rectors i els catedràtics.

Si a Rússia l'ensenyança és purament nominal, a Espanya ho és igualment, de manera que si els exàmens fossin veritables, no arribarien a un cinc per cent els aprovats.

Si a Rússia la cultura "sovietitzada" és estèril, a Espanya encara ho és més, havent-se de preparar els alumnes no per a ésser escients, sinó per a *saber-se* examinar.

Si a Rússia els jovenets de tretze anys per amunt són carn de lenocini i de cabarets, a Espanya... val més no parlar-ne. Però en això cal confessar que, tanta o més culpa tenen els pares que els mestres i l'Estat.

En Monjón està implacable, exacte, interessantíssim, veritat? Sembla que té esgotat el tema, però encara no.

Com ell l'ha viscut tants anys l'ensenyança oficial, en sap moltes de coses edificants com aquestes, com veurem, *Deo volente*, en un altre article.

C. DE LES SABINES

D'ací i d'allà

Són molts els que creien que amb el nou Ajuntament es podrien lligar els gossos amb llonganisses.

Com és natural, en la darrera sessió l'alcalde accidental va declarar que es mantenien tots els arbitris vigents.

Mireu que la nostra gent té una mentalitat!

Si l'Ajuntament no té ingressos, com voleu que pugui funcionar i atendre totes les necessitats de la ciutat?

Ah! que en serien de populars els governants que no demanessin ni un cèntim als contribuients!

* * *

En Lerroux ha adreçat un telegrama al senyor Blasco Ibàñez, fent elogis del Directori militar.

Qualsevol diria que un home que ara es vincla davant dels militars, per a veure si pot pescar alguna cosa, que va desertar per a no fer el servei militar.

No sap com fer-ho perquè es fixin en ell i ningú en fa cas.

El coneixem massa perquè pugui enganyar-nos.

* * *

Com ja saben els nostres llegidors, el governador va fer recollir dels quiscos els periòdics pornogràfics. Nosaltres vàrem fer voleiar les campanes en senyal de festa, però, ai, avui hem de fer-les plorar.

Aquells periòdics que embruteixen el poble, han aconseguit sortir novament disfressant-se una mica.

És sensible que les publicacions brutes trobin sempre una portella oberta per a poder sortir.

* * *

Han estat separats del cos d'administració de justícia uns quants funcionaris poc escrupulosos que han estat acusats pel magistrat senyor Abellón.

Veuen com no és per manca de civisme que han passat coses tan vergonyoses a Barcelona!

Ah! si tothom hagués complert amb el seu deure i no haguessin prevaricat aquells que tenien l'obligació d'administrar justícia, quants atemptats s'haurien pogut evitar!

* * *

El portaveu del sindicat únic ha deixat de publicar-se.

Espontàniament han tancat *por cesar en el negocio*.

Que vagin a establir-se ben lluny on ningú els conegui, i potser trobaran innocents que es deixaran explotar.

* * *

Els anarquistes es planyen del Govern francès perquè els ha prohibit celebrar un Congrés internacional i ha enviat des de París a les fronteres respectives als congresistes forasters.

I tenen raó de planyer-se els anarquistes. Si el pensament és lliure, si el pensament (segons

frase d'En Maura) no delinqueix, si el dret d'associació i el de manifestació estan consagrats per totes les Constitucions modernes, ¿per quins cinc sous no poden els anarquistes reunir-se a París en Congrés internacional?

I diuen ells amb raó sobrada que el govern francès no és lògic, que falta a les lleis fonamentals de França.

I què? contesta el govern. Soc democràtic i per això faig tot quant me dona la reial gana.

* * *

Els funcionaris de Correus, de Nova-York han detingut cinc mil exemplars de dos revistes pornogràfiques que es publiquen a Espanya, una a la nostra ciutat i un altra a Madrid.

* * *

Segons diuen els "avençats" als Estats Units hi ha l'Inquisició.

Allí no circulen les publicacions pornogràfiques, ni es propaguen les doctrines disolvents.

L'inquisició.

Quina por!

Però mentrestant els Estats Units s'han enlairat per damunt de totes les altres nacions del món, mentre que les nacions del "*pensamiento libre*"... van a la rerassaga.

* * *

Ara resulta que l'heterodoxe don Melquiades Alvarez, segons declaracions fetes a un periodista estranger, reconeix que el Catolicisme és quasi consubstancial amb la vida i la història d'Espanya.

Si que li ha costat d'apendre aquesta lliçó elemental i tan clara al senyor Alvarez!

Encara li falten apendre moltes altres lliçons per l'istil al gran ex-cacic d'Astúries si vol fer oposicions al futur gabinet de reconstrucció nacional.

* * *

S'ha descobert en un municipi rural que la caixa de cabals de l'ajuntament tenia un forat amagat per on es buidava insensiblement.

Vetaquí un mena de buidada ben primitiva. Els nous progressos de la *latrologia* permeten buidar-les aqueixes caixes sense tocar-les gens ni mica. Com més netes i íntegres estan diu que s'aplica millor el nou mètode. Ni tan sols cal ingressar-hi un cèntim...

* * *

La qüestió del sucre dona molta feina al Govern.

La baixa desitjada no la sabem veure encara.

Als preus que es ven el sucre, ja poden pendre paciència remolatxers i fabricants.

* * *

A l'Ajuntament de València s'han trobat usos i abusos que el posen molt enlairat entre els ajuntaments caciquistes d'Espanya. Cada dia se'n saben de noves.

Noticiari

ESPANYA

—Nostre company de redacció Sr. Rucabado ha sortit per a un curt viatge a la Ciutat Eterna, ço que vol dir que la seva collaboració damunt les planes de CATALUNYA SOCIAL estarà interrompuda durant dues o tres setmanes, havent en canvi nostre amic promés publicar aquí en tornant, si Déu vol, algunes impressions de les que reculli, a la capital de l'univers catòlic.

S'ha dirigit al president del Directori militar el document següent:

"A finals del passat setembre, pel Directori de la Presidència de V. E. fou remesa a la premsa una nota en la qual s'alludia a diverses i múltiples qüestions que absorbeixen el problema social d'Espanya, i per la qual es va rebre la sensació d'una propera legislació social que respongués a les necessitats de la producció.

La Federació de Tècnics de Catalunya, integrada per les Associacions del personal tècnic-directiu de les nostres indústries, malgrat de trobar-se en període d'organització, ha cregut precís enlairar a V. E. el present document per a formular respectuosament les següents observacions:

Primera.—Encara que amb la denominació genèrica d'obrers es poden considerar implícitament alludits els elements tècnics-directius, seria necessari que constituint ells un factor integrant de la producció, amb característiques pròpies i ben definides, fossin reconeguts per la llei sense

confondre'ls amb la massa obrera pròpiament dita.

Segona. — El tercer factor, la personalitat del qual considerem que ha d'ésser reivindicada, no solament reclama el seu reconeixement legal per interessos de classe, sinó també per a poder exercir els seus bons oficis d'informador i de mitjaner en les lluites entre el treball i el capital ja que anhela exercir tan alta missió revestit del prestigi que ha de donar-li la seva consagració oficial.

Tercera. — Es indubtable que per a les solucions harmòniques que desitgem, la intervenció del factor tècnic-directiu per nosaltres representat pot ésser de gran interés, doncs l'equanimitat que dimana de l'índole de la nostra professió, la nostra posició equidistant del pols en lluita i el coneixement dels problemes viscuts, ens donen una autoritat, a la qual solament falta el reconeixement precís de la Llei per a obtenir el màxim d'eficàcia.

En virtut de tot ço exposat, les Associacions que constitueixen la futura Federació General de Tècnics, signants d'aquest document, preguen que en la legislació social que estableixi el Directori de la seva Presidència, no deixi en oblit l'important paper que exerceixen els tècnics i directors en el desenrotllament de les indústries espanyoles, doncs es cometria, al nostre humil criteri, una lamentable injustícia si la llei no emparés en forma semblant a cada un dels tres factors que intervenen en la producció: Capital, Treball i Intel·ligència".

Signen: per l'Element Sindicat Directiu de la Indústria de Teixits, *Jofre*. — Pel Sindicat General de Tècnics de Catalunya, *Ruiz*. — Per la Cambra de Directors i Contramestres de l'Art Textil, *Burgos*.

—Com a preparació del segur maternal s'ha implantat a tota Espanya el règim del subsidi de maternitat, que consisteix en una subvenció de cinquanta pesetes que concedeix l'Estat a tota dona assalariada, partera, des del dia 15 del present octubre.

Per a cobrar l'esmentat subsidi és indispensable que la obrera estigui inscrita al règim obligatori de retirs obrers, havent-se d'observar que tota dona treballadora té dret a exigir del seu patró la inscripció a dit règim de retirs obrers i al pagament normal de les corresponents quotes mensuals, per tractar-se d'una disposició legal qual compliment per part dels patrons és obligatori.

La dona obrera deurà sol·licitar el pagament del subsidi abans de complir-se tres mesos des del dia del part. Per atendre al pagament del subsidi l'Estat ha concedit ja un crèdit de cent mil pessetes.

Totes les obreres que tinguin dret a percebre el subsidi de maternitat, i quantes persones, Mutualitats Maternals o Agrupacions socials desitgin referències sobre la tramitació assenyalada per al seu cobrament han de dirigir-se a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis (Via Laietana, 56, abans Bilbao, 198), col·laboradora a Catalunya i Balears de l'Institut Nacional de Previsió, entitat oficial encarregada per l'Estat de l'administració del subsidi de maternitat.

— El dia 22 dels corrents començaran a Toledo les sessions de l'Assemblea anyal de la Confederació Nacional Catòlica Agrària.

— El cupo militar d'anguany s'ha rebaixat a 78.000 homes.

— La festa dita de la raça s'ha celebrat oficialment a tot Espanya.

— La Mancomunitat de Fabricants de Teixits de Cotó i les seves mescles ha dirigit al President del Directori un telegrama que copiat textualment, diu:

"Mancomunitat Fabricants Teixits Cotó prega V. Excia. que en procedir revisió i pròrroga Reial decret inquilinat, s'inclogui en ell els edificis industrials i forces hidràuliques dedicades a la indústria, sigui la que sigui la seva situació.

El saluda el president, *Salvi Iborra*".

Aquest número de CATALUNYA SOCIAL ha passat per la prèvia censura

D'EXCURSIONISME

Res més interesant, certament, que les excursions al Pirineu Català, aquest Pirineu tan sublim i tan immensament bell que fou cantat un dia pel geni immortal de Verdaguer. Diem "res més interessant" pel fet de les facilitats amb les quals hom topa per a fer les excursions esmentades.

Cal sortir de Barcelona (Nord) amb qualsevol dels trens que van a Lleida. Un cop a Tàrrega, la simpàtica ciutat frontera de l'Urgell i la Segarra, una casa important per demés, el Garatge Sport, d'En Jaume Castells, situat al carrer de Ponent, us facilitarà automòbils equipats amb tot el luxe que permeten les carreteres de l'estat espanyol, ço que equival a dir que permeten viatjar amb la màxima comoditat. Disposa de turismes de dos a sis seients i d'òmnibus propis per a collectivitats. Els preus són sumament econòmics, tan com permeten les circumstàncies actuals. Això vol dir que si els amants de la naturalesa no aprofiten una tal avinentesa per a visitar aquest estiu les belleses immenses i incomparables del nostre Pirineu, serà perquè no voldran, ja que comoditats i facilitats no poden haver-n'hi més, certament.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Habana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Habana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatje de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Habana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Habana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Habana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curasao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Póo el 2, fent les escales de Canarias i de la Peninsula indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dona allojament molt cómode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

PER A ENRIQUIR

la sang, augmentar la gana i fortificar el sistema nerviós, és un medicament sens rival l'aixarop

Hipofosfitos Salud

També es recepta a les criatures delicades i malaltices. Favoreix en ells el desenrotllament del sistema óssi. Totjust començat a pendre'l, la rosada color de llurs galtetes proclama les excel·lències del preparat. Aprovat per la **Reial Académia de Medicina i Cirugía** : : 29 ANYS D'EXITS EN CREIXENÇA.

Avis: Rebutgi's el pot si no s'hi llegeix en l'etiqueta exterior, amb tinta vermella, «HIPOFOSFITOS SALUD» perquè amb freqüencia i per a major lucre en la venda, hom n'ofereix de similars

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 157